

Toelichting van het advies van het Vlaams Vredesinstituut bij het jaarlijks verslag Vlaamse buitenlandse wapenhandel van de Vlaamse regering 2018

**Commissie Buitenlands Beleid, Europese aangelegenheden,
internationale samenwerking en toerisme – 5 mei 2020**

Nils Duquet en Diederik Cops

Ter introductie

- Vlaams Vredesinstituut: onafhankelijke instituut voor vredesonderzoek bij het Vlaams Parlement
- Advies bij jaarverslag buitenlandse wapenhandel van de Vlaamse regering
 - Binnen 30 dagen na indiening (art.6 oprichtingsdecreet)
 - Advies door Raad van Bestuur op basis van analyse jaarverslag en bijkomend onderzoek
 - 2018: focus op vuurwapeninvoer
 - Onderzoeksrapport en factsheet

RAPPORT

De invoer van vuurwapens en munitie in Vlaanderen

Evoluties, verklaringen en uitdagingen voor controle

Diederik Cops
Nils Duquet

vlaams
vredesinstituut

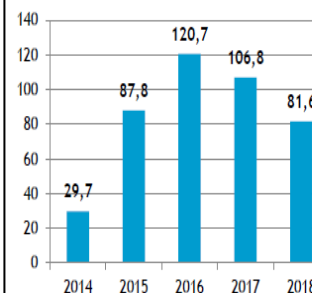
FACTSHEET

Vlaamse buitenlandse wapenhandel in 2018

Handel in militair materieel vanuit, naar en door Vlaanderen in 2018: een algemeen overzicht

De waarde van de **vergunde uitvoer en overbrenging** van militaire producten vanuit Vlaanderen bedroeg in 2018 **81,6 miljoen euro**. In totaal reikte de Vlaamse overheid in 2018 120 individuele vergunningen uit voor de uitvoer en overbrenging vanuit Vlaanderen van militair materieel.

Figuur 1: Vergunde uitvoer en overbrenging vanuit Vlaanderen via individuele vergunningen 2014-2018 (in miljoen euro)

Naast vergunningen voor de uitvoer van militair materieel leverde de Vlaamse overheid in 2018 491 vergunningen af voor de invoer en overbrenging naar Vlaanderen van vooral (civiele) vuurwapens en munitie.

Deze **vergunde invoer** van vuurwapens is in 2018 verder gestegen naar 10,3 miljoen euro, een bijna-verdubbeling sinds 2013. De vergunde invoer van munitie in 2018 bedroeg 24,5 miljoen euro.

Met slechts zes afgeleverde vergunningen, bereikt de **vergunde doorvoer** van defensiegerelateerde goederen een historisch laagtepunt. Dit lage aantal is een verderzetting van een tendens die zich al enkele jaren voltrekt. De aanpassingen aan het Wapenhandeldecreet in juni 2017 waarmee de vergunningsplicht voor transacties waarbij het land van bestemming of van eindgebruik een EU-lidstaat is – werd aangepast verklaart wellicht in belangrijke mate het zeer lage aantal doorvoervergunningen in 2018. Een recent geval van doorvoer zonder overlading toont bovendien aan de betrokken actoren niet altijd de vooropgestelde doorvoer melden aan de bevoegde dienst.

OPVALLENDE FEITEN IN 2018

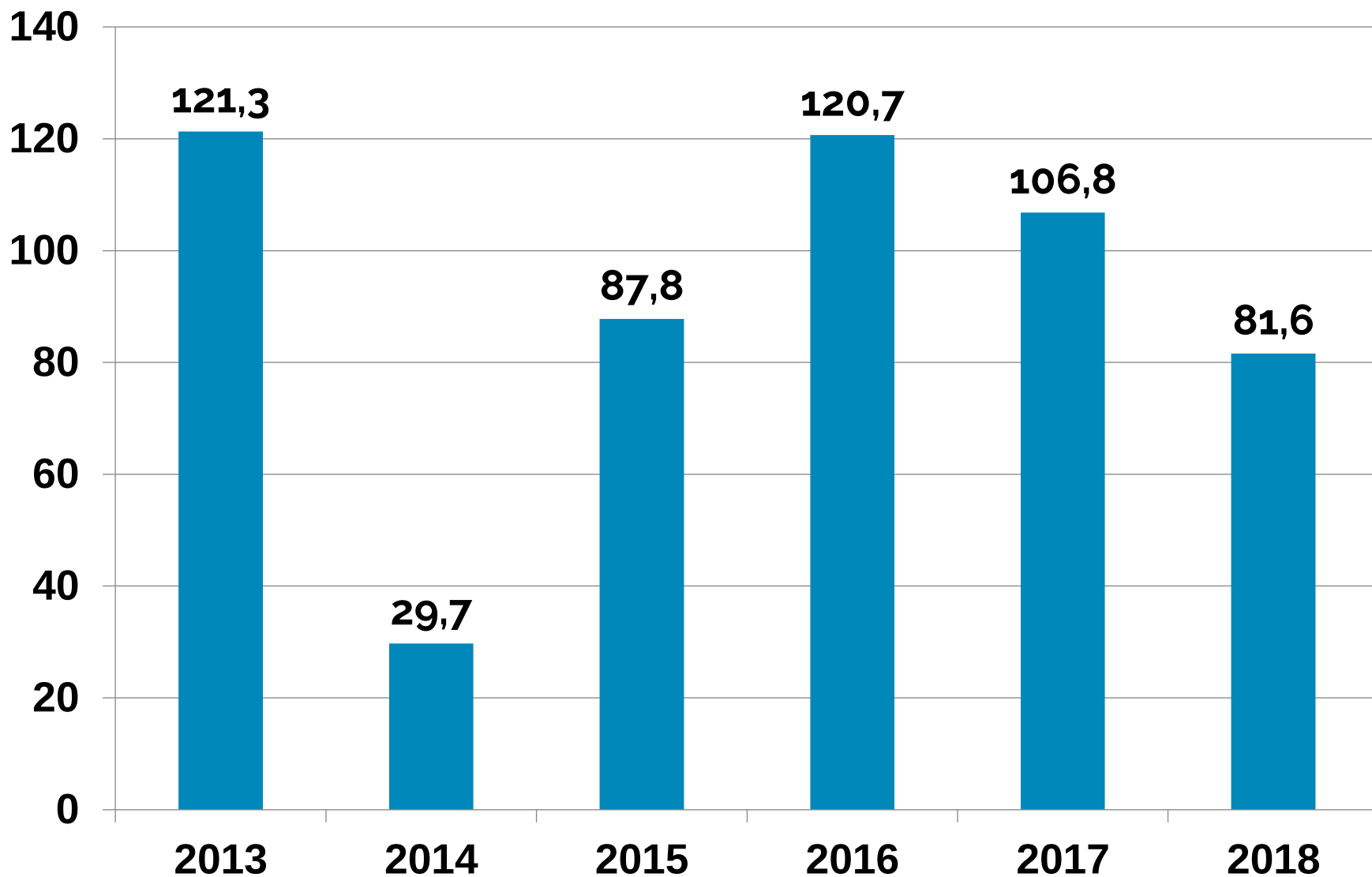
1. De vergunde wapenhandel vanuit Vlaanderen bedroeg **81,6 miljoen euro**.
2. Het effectieve gebruik van **algemene vergunningen** bedroeg 29,4 miljoen euro. **Globale vergunningen** zijn gebruikt ter waarde van 1,1 miljoen euro.
3. **Meer dan 50% van de Vlaamse wapenuitvoer** was bestemd voor defensie-industrie in de Verenigde Staten.
4. **Vliegtuigonderdelen en militaire elektronica** waren de belangrijkste Vlaamse handelsproducten
5. **Globale en algemene vergunningen** zijn vooral gebruikt voor de effectieve overbrenging van vliegtuigonderdelen en kogelvrije kleding
6. In 80% van de vergunde overbrengingen en uitvoer was een **ander bedrijf of handelaar** de laatste gekende **eindgebruiker**.

Vlaamse buitenlandse wapenhandel 2018: algemeen overzicht en analyse invoer vuurwapens en munitie

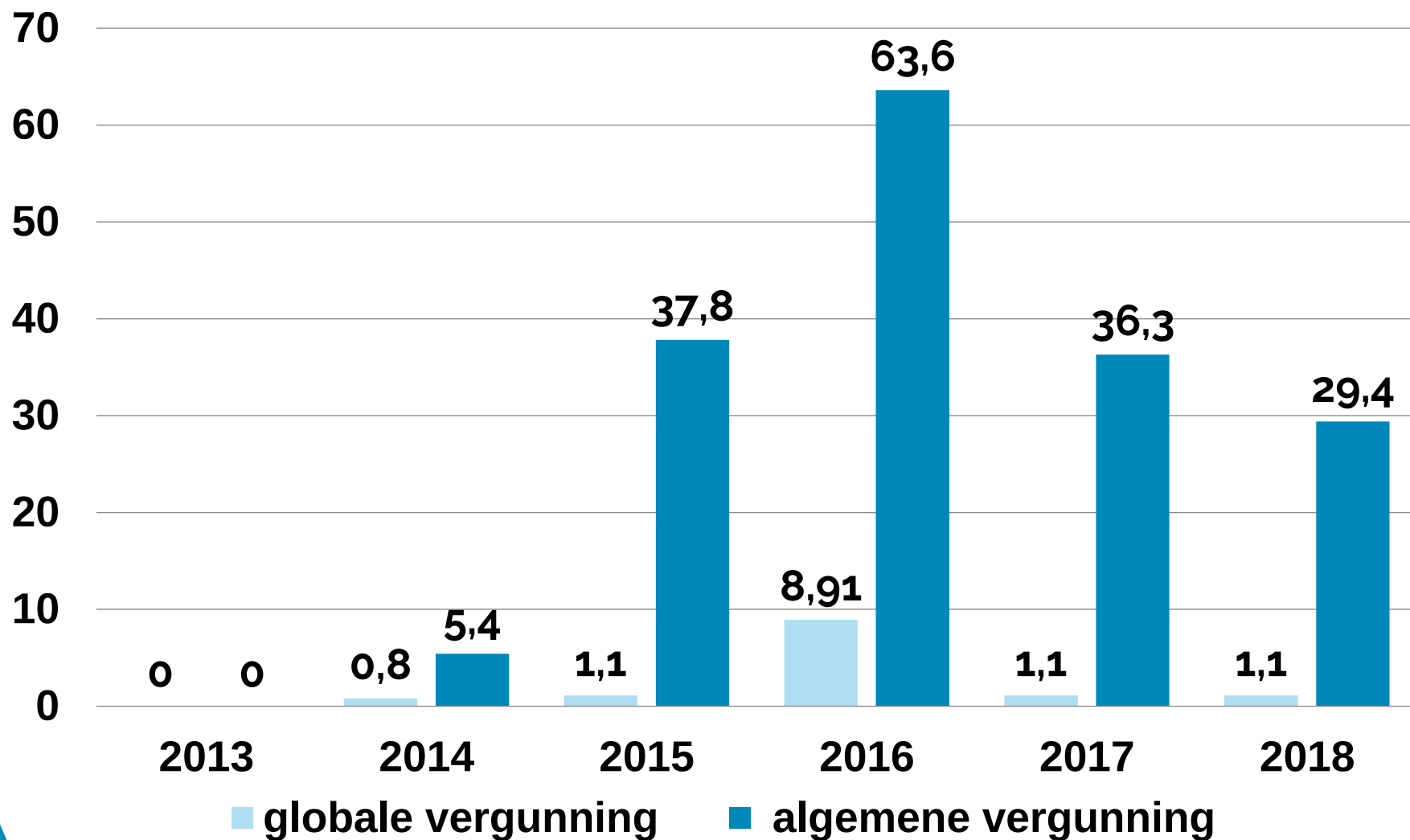
Aantal uitgereikte vergunningen voor buitenlandse wapenhandel door de Vlaamse overheid, 2013-2018

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Invoer/overbrenging naar Vlaanderen	507	544	611	559	466	491
Uitvoer/overbrenging vanuit Vlaanderen	100	112	115	134	126	120
Doorvoer	25	19	20	23	15	6

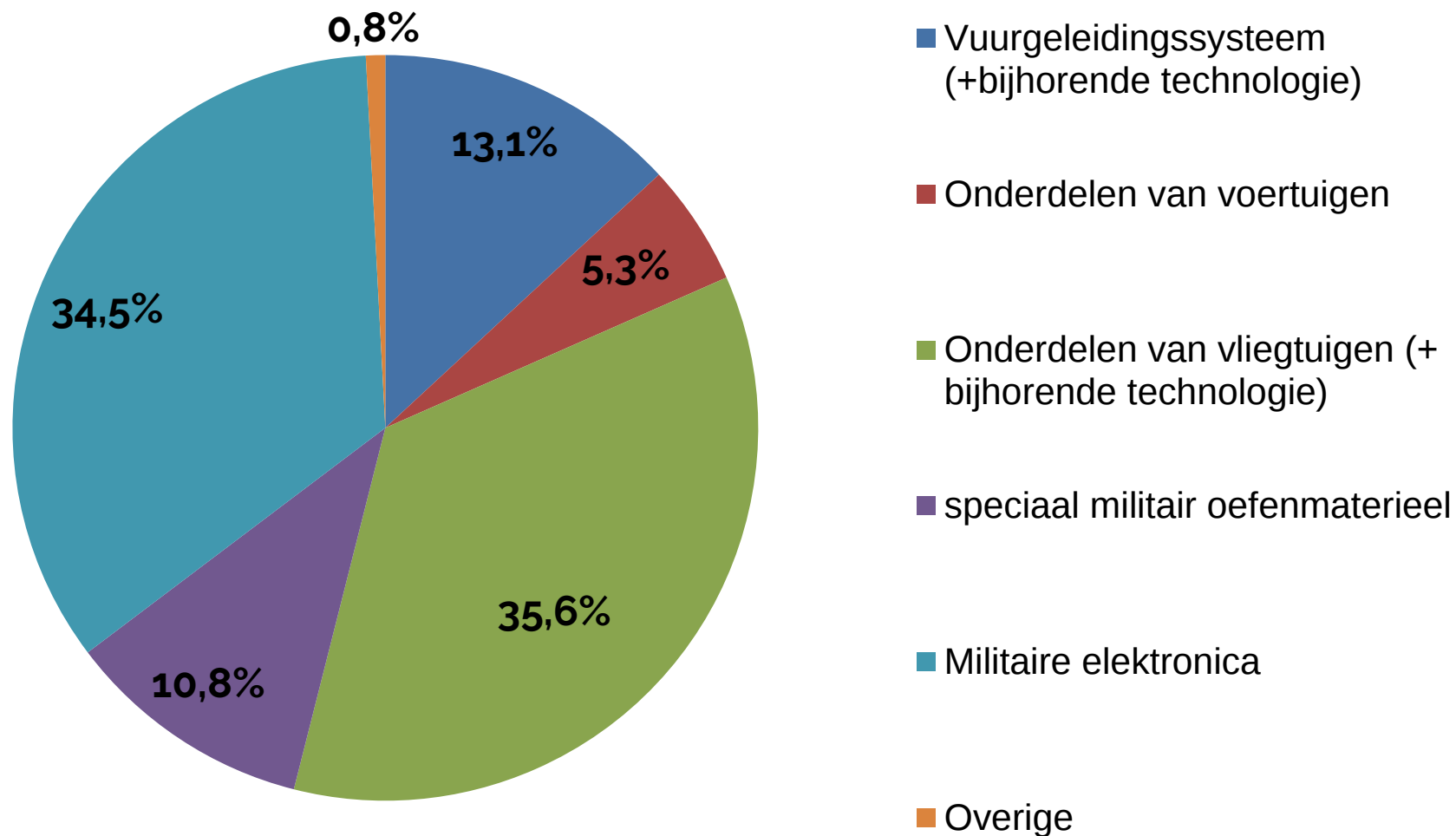
Vergunde uitvoer en overbrenging vanuit Vlaanderen van defensiegerelateerde producten (in miljoen euro)

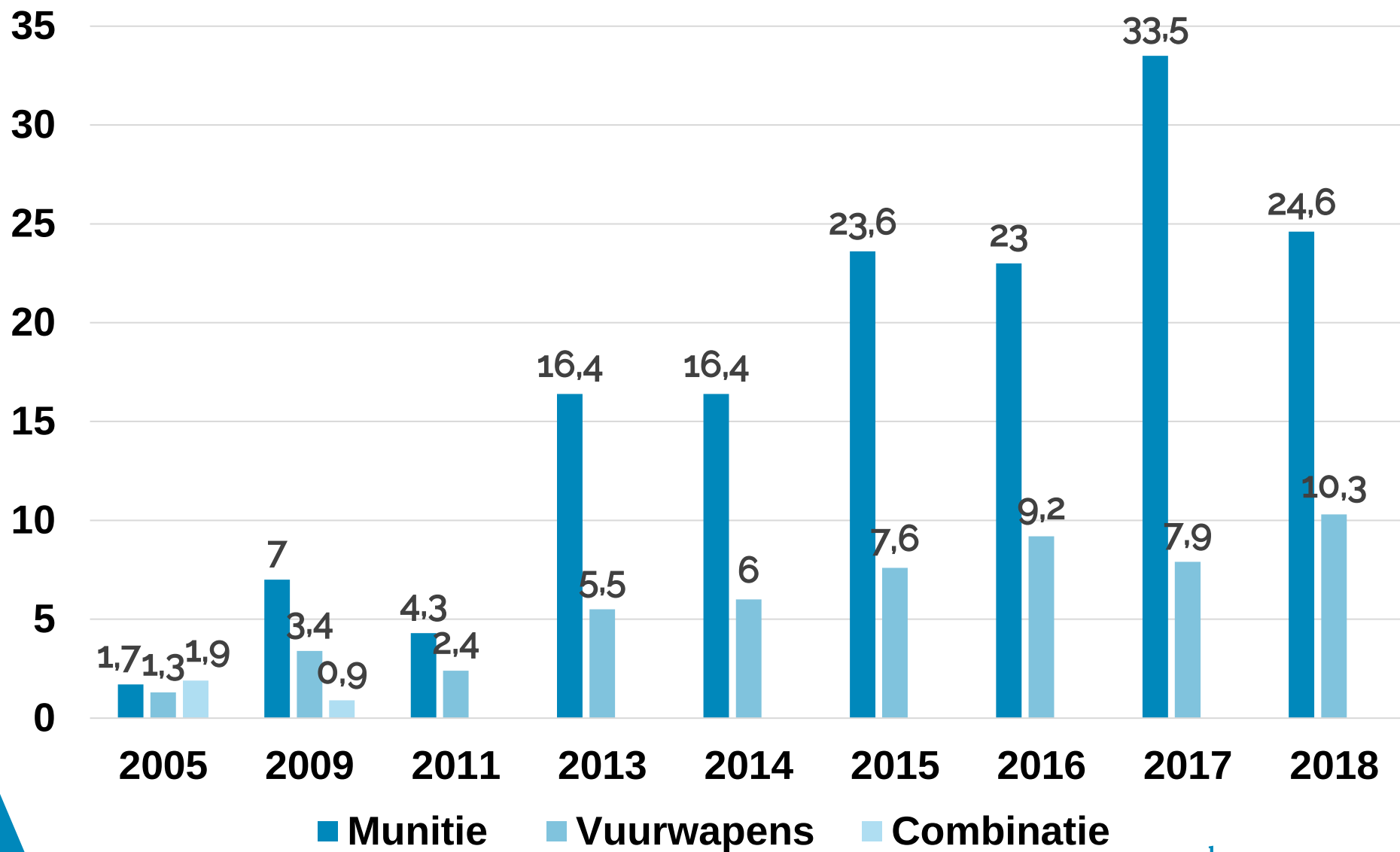
Effectieve waarde overbrengingen vanuit Vlaanderen via globale en algemene vergunningen (in miljoen euro)

Aard vergunde uitvoer en overbrenging vanuit Vlaanderen in 2018

Vergunde invoer vuurwapens en munitie in Vlaanderen (in miljoen euro)

Onderzoek naar (controle op) invoer vuurwapens en munitie

Doelstellingen:

1. Betere beeldvorming aard en omvang vuurwapeninvoer en mogelijke verklaringen hiervoor
2. Implicaties/uitdagingen evoluties voor controlesysteem op handel in vuurwapens en munitie identificeren

Onderzoeksopzet

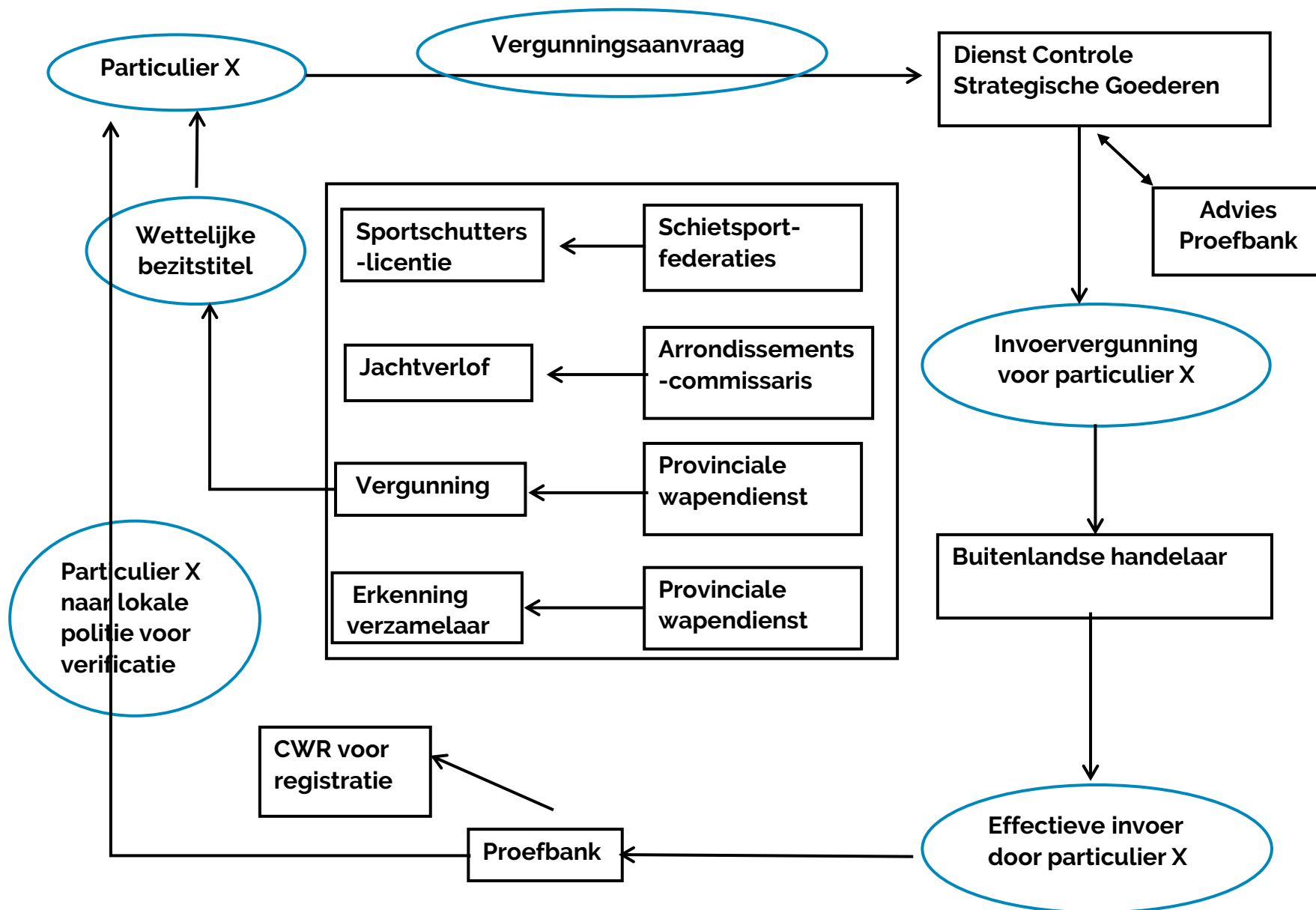
1. Analyse andere databanken over vuurwapeninvoer, -handel en -bezit
2. Surveyonderzoek bij 2.500 Vlaamse volwassenen
3. Interviews met diverse belanghebbenden

Aantal bijkomende actieve wapenbezitters in het Centraal Wapenregister in Vlaams Gewest tussen 2010 en juni 2019

Provincie	Voor 2010	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Juni 2019	Totaal
Antwerpen	6.707	1.642	1.589	1.574	810	989	1390	1.597	1.477	1.658	1.046	20.479
Limburg	4.843	936	852	525	446	537	601	702	710	753	351	11.256
Oost-Vlaanderen	15.103	1.093	1.304	1.217	1.551	1.114	1.062	1.265	1.167	1.378	583	26.837
Vlaams-Brabant	8.374	716	999	1.258	1.199	1.187	1.273	1.330	1.177	1.667	850	20.030
West-Vlaanderen	6.959	692	875	1.028	1.078	992	938	1.119	928	959	507	16.075
Totaal	41.986	5.079	5.619	5.602	5.084	4.819	5.261	6.013	5.459	6.415	3.337	94.947

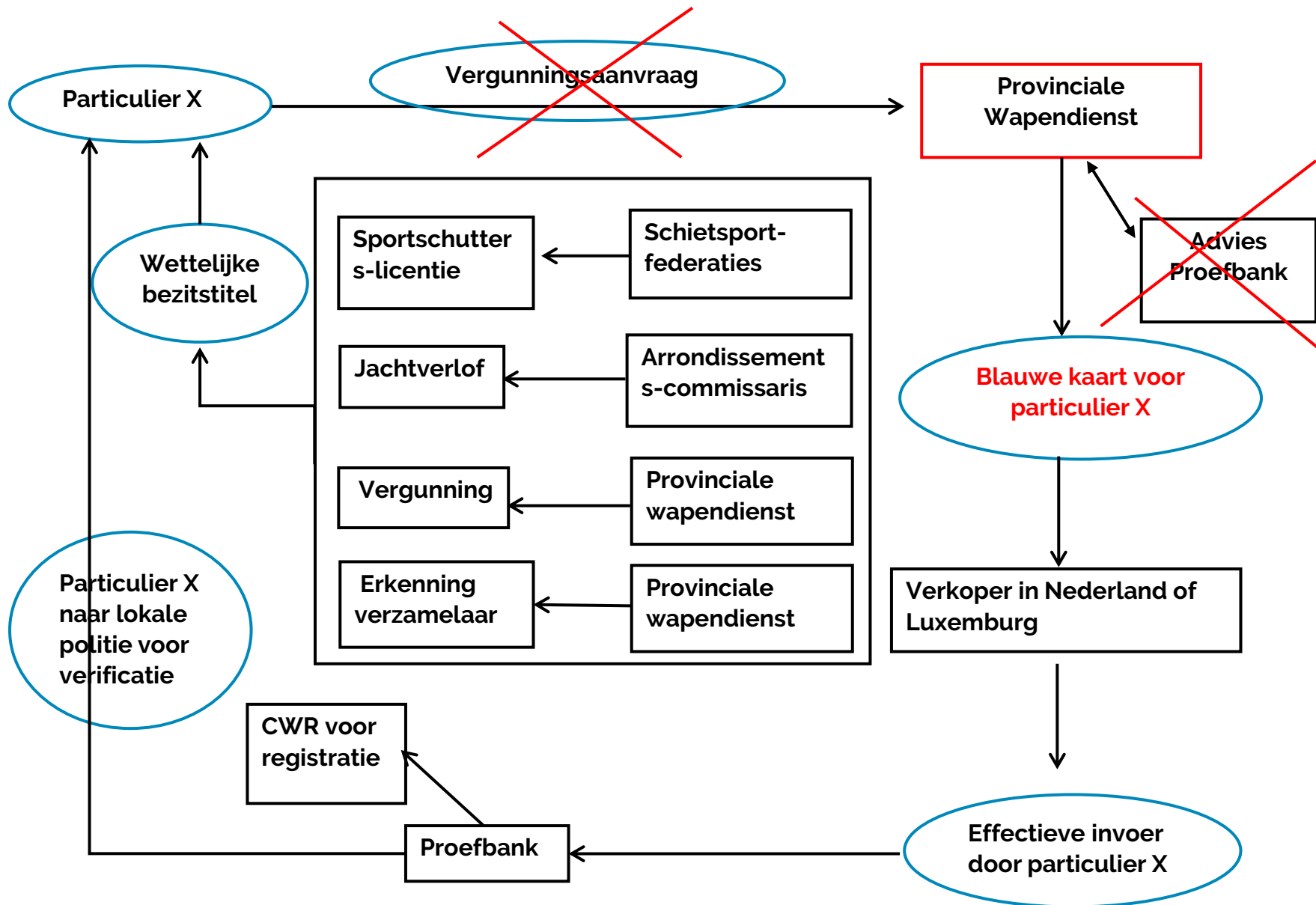
Evoluties in categorieën van geregistreerde vuurwapens in Centraal Wapenregister in Vlaams Gewest, 2016-2019

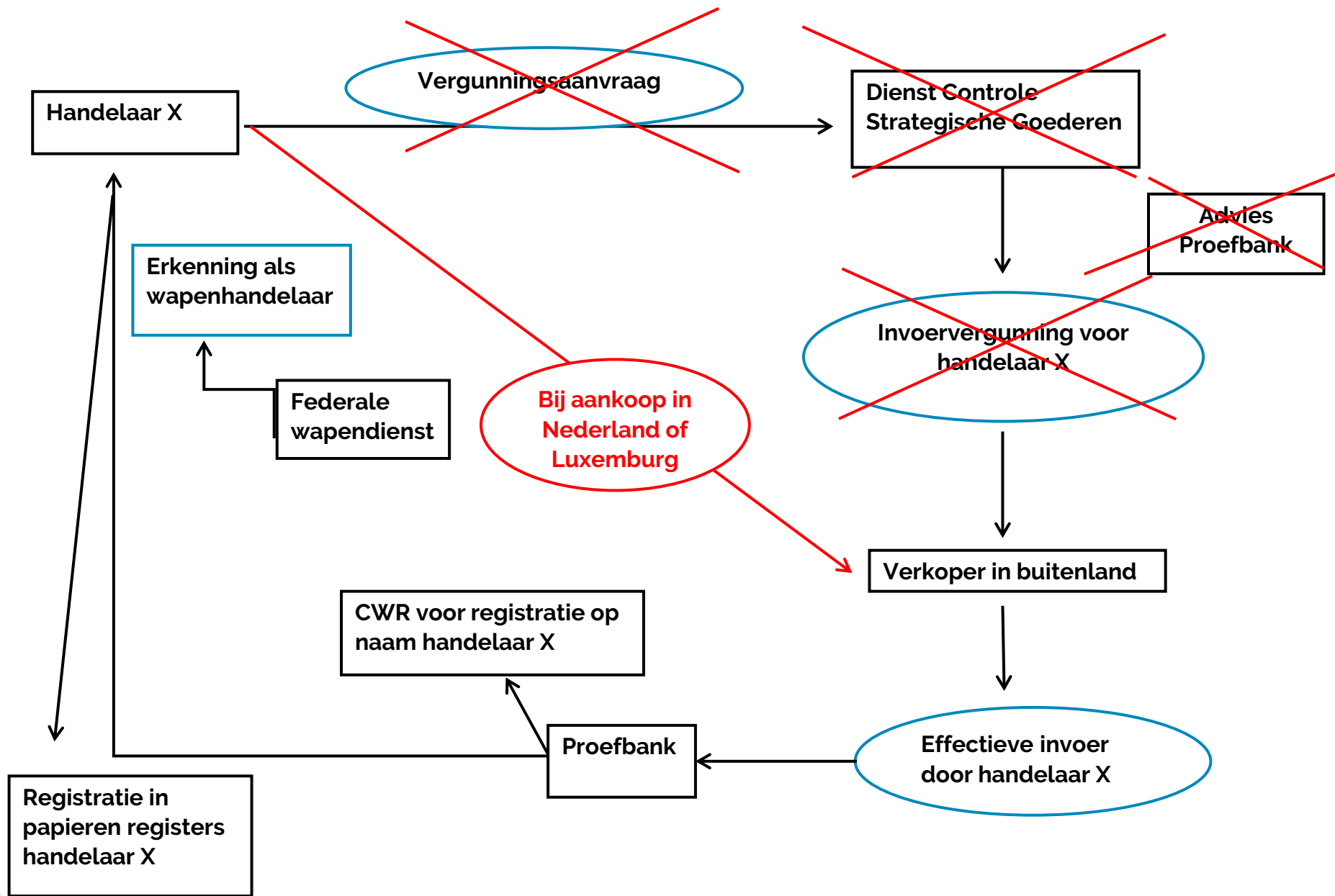
	Juni 2016	Januari 2017	April 2018	April 2019
Jacht	67.466	69.554	71.304	74.181
Faunabeheer	107	94	88	82
Sportief en recreatief schieten	101.784	107.083	117.907	126.760
Persoonlijke verdediging	59	59	64	14
Historische, folkloristische of wetenschappelijke activiteiten	214	313	326	339
Erkenning wapenverzamelaar	22.927	23.966	24.681	24.777
Passief wapenbezit (zonder munitie)	26.619	24.595	26.013	26.805
Overheid	19.329	19.384	20.153	20.818
Private veiligheid	0	0	0	0
Oude categorie oorlogsverweer/wapen	33.119	26.161	27.538	18.934
Overige (in beslag, afstand, depot, gevonden)	89	79	38	163
Onbekend/geen motivering	24.044	24.724	39.473	35.426
Totaal	326.018	323.694	335.866	335.112

Uitdagingen voor het controlesysteem

- Complex controlesysteem met grote diversiteit aan diensten
 - Verkokering controleketen
 - Grotere kans op fouten in registratie
 - Langere doorlooptijden
- Onduidelijkheid over handel vanuit Nederland en Luxemburg
- Integratie problemen en beperkingen vanuit binnenlandse controlesysteem

Uitdagingen voor de opvolging

- Het effectieve gebruik van invoervergunningen
- Beperkte systematische informatie-uitwisseling
- Beperkte administratieve capaciteit
- Beperkte digitalisering & interoperabiliteit bestaande systemen

Advies van het Vlaams Vredesinstituut bij het jaarverslag Vlaamse buitenlandse wapenhandel 2018

1. Maak het invoercontrolesysteem sluitend

- Voorzie vergunningsplicht voor invoer vuurwapens en munitie vanuit Nederland en Luxemburg

2. Verbeter de opvolging van het effectief gebruik van invoervergunningen

- Belangrijk voor opsporing eventueel misbruik van vergunningen
 - Procedure uit te werken voor systematische opvolging van vergunningen
 - Blijven aandringen op rechtstreekse toegang tot Centraal Wapenregister
- Mogelijkheid voor **betere rapportage** over Vlaamse buitenlandse wapenhandel

3. Neem maatregelen om de complexiteit van het controlesysteem te verminderen

- Onderzoek eventuele meerwaarde diverse Vlaamse controlebevoegdheden onder één dienst samen te brengen

4. Versterk samenwerking, afstemming en overleg

- Informatiedeling en –vergaring uitbouwen en systematiseren
- Structureel overleg in overkoepelende overlegstructuur inzake de legale internationale en nationale handel in vuurwapens en munitie

5. Zet verder in op de digitalisering van de verschillende databeheerssystemen

- Expliciet aandacht voor interoperabiliteit en afstemming

6. Versterk administratieve capaciteit betrokken diensten

vlaams. vredesinstituut

Het Vlaams Vredesinstituut is een onafhankelijk instituut
voor vredesonderzoek bij het Vlaams Parlement.